



Ruben Willaert
restauratie & archeologie

Kortrijk Spinnerijkaai

Kortrijk, West-Vlaanderen

2023B339

Voorafgaand: archeologienota met ID 14981

NOTA

LANDSCHAPPELIJK BODEMONDERZOEK

DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN



Colofon

Ruben Willaert nv
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog: Ruben Willaert,
OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert nv, Sint-Michiels-Brugge, 2023

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert nv aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Programma van maatregelen	6
1.1	Administratieve gegevens	6
1.2	Synthese.....	8
1.3	Gemotiveerd advies	9
2	Bibliografie.....	10



FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).7



TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.
..... 6

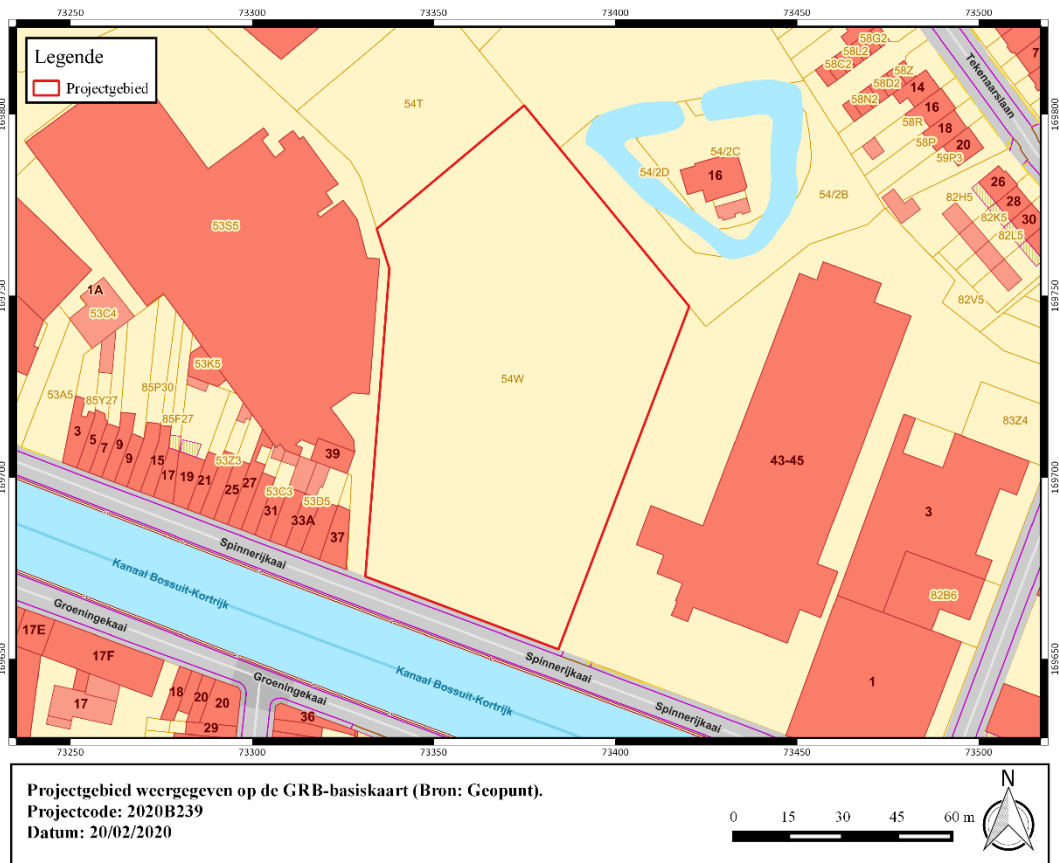


1 Programma van maatregelen

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
b) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Ruben Willaert BVBA Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
c) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Kortrijk
	Deelgemeente	/
	Postcode	8500
	Adres	Spinnerijkaai 8500 Kortrijk
	Toponiem	Spinnerijkaai
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 73331$ $Y_{\min} = 169652$ $X_{\max} = 73420$ $Y_{\max} = 169802$
d) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Kortrijk Afdeling 3, Sectie B, nr. 54w Figuur 1	



Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).



1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de realisatie van een verkaveling met wooneenheden aan de Spinnerijkaai te Kortrijk. Het plangebied is ca. 8730 m² groot en ligt heden braak. De oppervlakte waarop huidige aanvraag betrekking heeft, bedraagt ca. 7559 m².

Kortrijk ligt op de overgang van de zandstreek binnen de Vlaamse vallei en de zandleemstreek aan de Leie. Het onderzoeksgebied bevindt zich in de alluviale vallei, op het Weichseliaan terras. Direct ten zuiden van het onderzoeksgebied stroomt het kanaal Kortrijk-Bossuit. De Quartairgeologische kaart geeft ter hoogte van het onderzoeksgebied een profielopbouw weer van eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen tot vroeg-Holoceen die rusten op fluviatiele afzettingen van het Wechseliaan. Vanwege het verstedelijkte karakter van het onderzoeksgebied geeft de bodemkaart geen informatie weer met betrekking tot het aanwezige sediment, bodemontwikkeling of bewaringscondities m.b.t. archeologisch erfgoed. Op basis van het lokale hoogtemodel en de huidige toestand van het onderzoeksgebied zijn er vermoedens dat het terrein doorheen de tijd is opgehoogd, ook is de impact van de aanleg van het kanaal op het bodemarchief ongekend. Teneinde de bodemopbouw en verstoringsgraad te evalueren werd een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd. Hierbij werd echter vastgesteld dat het de ondergrond verstoord is tot een diepte die varieert tussen 120 cm en 170 cm onder het maaiveld.

Cartografische bronnen situeren het onderzoeksgebied ten noordoosten van het historisch centrum van Kortrijk ter hoogte van de Groeningenkouter. Rondom deze kouter vond in 1302 de 'Guldensporenslag' plaats, een geromantiseerd militair treffen tijdens de Vlaamse Opstand (1297-1305) tussen Franse troepen gesteund door Vlaamse patriciërs enerzijds en milities van Vlaamse steden en het Graafschap Namen anderzijds. Op de Ferrariskaart is ter hoogte van het onderzoeksgebied geen bebouwing weergegeven, het terrein is volledig in gebruik als akkerland. Op de 19^e-eeuwse bronnen is net ten noordoosten van het terrein een omwald wooneiland afgebeeld. Hier bevindt zich op heden nog steeds een woning. De gracht is nog steeds goed zichtbaar op het lokale hoogtemodel. Het kanaal is enkel op de Vandermaelenkaart aangegeven. Dit wordt in 1861 opengesteld voor de scheepvaart. Op dezelfde kaart is eveneens de Guldensporenslag gemarkeerd. Uit de orthofotosequentie is te zien dat het terrein een halve eeuw geleden quasi integraal was bebouwd tot ca. het jaar 2000. Vanaf het luchtbeeld van 2000-2003 is te zien hoe de bestaande infrastructuur wordt afgebroken. Op de daaropvolgende opnames is het terrein braakliggend. Deze situatie blijft ongewijzigd tot op heden.

Op het onderzoeksgebied zijn geen archeologische waarden aangegeven. De omwalde hoeve direct ten noordoosten van het onderzoeksgebied is wel aangegeven. Op het kaartbeeld van de CAI valt ten zuidwesten van het onderzoeksgebied een cluster gekende vindplaatsen en indicatoren op. Dit betreft allen waarnemingen en onderzoek in de historische kern van Kortrijk. Logischerwijs betreffen deze waarnemingen voor een groot deel resten van wonen en werken binnen de Kortrijkse binnenstad tijdens de middeleeuwen. Echter wijst de vondst van verschillende relicten uit de Romeinse periode inderdaad op een Romeinse oorsprong van de stad. Ten noordwesten van het onderzoeksgebied bevond zich de Groeningeabij. Hier werden tijdens de jaren '90 verschillende noodonderzoeken uitgevoerd waarbij resten uit de steentijden, metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen aan het licht kwamen. Naast deze materiële resten die wijzen op een zo goed als doorlopende menselijke aanwezigheid in de omgeving van het onderzoeksgebied vanaf de steentijden zijn op



het kaartbeeld van de CAI meerdere cartografische indicatoren van laatmiddeleeuwse en jongere infrastructuur opgenomen.

Hoewel op basis van de landschappelijke factoren en de gekende waarden ter hoogte van het onderzoeksgebied uitgegaan kan worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed blijkt uit de waarnemingen van het landschappelijk bodemonderzoek dat het bodemarchief vlakdekkend en tot op aanzienlijke mate is verstoord.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande ontwikkeling aan de Spinnerijkaai te Kortrijk worden geen bijkomende onderzoeksdaden aanbevolen. De waarnemingen van het landschappelijk bodemonderzoek wijzen op een vlakdekkende verstoring van het bodemarchief tot op aanzienlijke diepte. De kans dat bijkomend archeologisch onderzoek, in eender welke vorm, in dit geval nog kan leiden tot wezenlijke kenniswinst is minimaal. Vanwege dit gebrek aan mogelijke kenniswinst wordt een doorlopend onderzoekstraject als weinig zinvol ingeschat.



2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2023

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

